

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
Fakulta sociálních věd
Institut mezinárodních studií

PROTOKOL O HODNOCENÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE
(Posudek oponenta)

Práci předložil student: Tomáš Martinec

Název práce: The Issue of Race in the Jurisprudence of the Supreme Court of the United States: The Evolving Interpretation of the Equal Protection Clause

Vedoucí práce: Mgr. Jana Sehnálková

1. OBSAH A CÍL PRÁCE (stručná informace o práci, formulace cíle):

Tomáš Martinec se ve své práci zabývá vývojem judikatury Nejvyššího soudu USA v souvislosti s otázkou přípustnosti rasy jako legitimního kritéria s ohledem na znění Čtrnáctého dodatku Ústavy. Těžiště práce pak tvoří porovnání klíčových rozhodnutí Nejvyššího soudu s ohledem na otázku tzv. pozitivní diskriminace. Autor v závěru hodnotí postupný vývoj s ohledem na relevanci teoretičtějších přístupů k výkladu právních norem a předkládá tezi, že zvýšený důraz na pozitivní právo představuje do budoucna ohrožení pro pozitivní diskriminaci.

2. VĚCNÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, argumentace, logická struktura, teoretické a metodologické ukotvení, práce s prameny a literaturou, vhodnost příloh apod.):

Práce se zabývá poměrně komplikovanou problematikou vývoje rozhodování Nejvyššího soudu s ohledem na otázku rasy. Tato otázka nicméně byla zejména v USA mnohokrát zpracována, přičemž práce ani zdaleka nereflktuje bohatou a poměrně vyhocenou diskusi na toto téma – sekce věnovaná kritice existující literatury pouze zmiňuje vybrané tituly, aniž by kriticky hodnotila jejich hlavní teze. Práce postupuje chronologicky a postupně komentuje vybrané významné případy Nejvyššího soudu, nicméně druhá kapitola, která měla zřejmě být analytičtější, je příliš krátká na to, aby mohla důkladně postihnout a vyargumentovat načrtnuté teze. Závěr pak převážně opakuje vybraná zjištění ohledně jednotlivých případů.

Z metodologického hlediska by práci prospěla důkladnější teoretická část, která by jednak zhodnotila relevanci konceptu rasy v právním řádu a která by také přesněji vymezila autorem uváděné dělení na pozitivní a přirozené právo, které je pro abstraktnější závěry práce klíčové. V americkém kontextu je debata vedena spíše mezi originalisty a zastánci teorie živé Ústavy, která je v mnoha ohledech obdobná, nicméně v práci by měla zaznít případná teoretická souvislost. Chybí také alespoň odkaz na to, proč je přirozené právo na straně pozitivní diskriminace. Určité zhodnocení toho, co pro koho vlastně znamená „stejná ochrana“ by bylo také vhodné. Pro závěry autora je poměrně nešťastné, že klíčový případ *Brown vs. Board of Education of Topeka* zrovna představuje ojedinělou výjimku.

Z faktického hlediska práce obsahuje některá problematická tvrzení, která by bylo třeba lépe vyargumentovat či odkazovat. Na str. 5 autor zmiňuje „tends to follow the prevailing opinion in the politically significant part of the society,“ což by bylo třeba podpořit dlouhodobými relevantními sociologickými výzkumy. Termín „politically significant part of society“ je dost vágní. Tvrzení ze str. 5 „given the creativity of men, cynically speaking, there will always be a way to “get by” within the rules.“ odkazuje na trochu jiný problém spojený s výkladem právních norem. Odkaz na účetní standardy ze str. 15 je sice zajímavý, nicméně by ho bylo třeba dotáhnout i v kontextu dichotomie mezi common law a kontinentálním právem, aby byl pro práci opravdu relevantní.

Na str. 18 je zmíněno Prohlášení nezávislosti, které však není součástí Ústavy USA. Na str. 20 je nejasné, proč „all deliberate speed, at the earliest practicable date.“ znamená vlastně reálně velmi pomalu. „More or less honest mistakes in Grutter“ na str. 29 je zbytečně matoucí tvrzení, které by chtělo lépe vysvětlit. Překvapení z rozhodnutí Nejvyššího soudu na str. 32 je také nedostatečně zpracováno. Závěrečná věta na str. 37 „not a single university has been able to craft an admissions policy that would be able to surpassed the level of scrutiny,“ je kromě gramatické chyby také vágní a nejasná, obdobně jako tvrzení na str. 40 „the public cannot have the requisite repose to discuss certain issues.“ Spočívá problém opravdu pouze v „nálepkách“, jak autor tvrdí na str. 44? Termín „philosophic composition“ ze str. 45 je pro Nejvyšší soud spíše problematický.

3. FORMÁLNÍ A JAZYKOVÉ ZPRACOVÁNÍ (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, formální náležitosti práce apod.):

Práce z formálního hlediska odpovídá požadavkům kladeným na diplomovou práci, autor pracuje s primárními zdroji a používá standardní citace. Nicméně ze stylistického a gramatického hlediska obsahuje celou řadu zbytečných chyb, kterých bylo možné se snadno vyvarovat pečlivější redakční prací. Namátkou vybírám: „how has the rules and their application changed“ na str. 2, „last two of the selected decision“ na str. 2, „principle by which effectively repeals the three fifths clause“ na str. 3, „The Fourteenth Amendment was first construed by the Supreme Court“ na str. 5, „outlawing the Civil Rights Act of 1875“ na str. 5, „did not received“ na str. 15, „scope of legal education Moreover,“ na str. 16, „willing to upheld“ na str. 18, „the Brown ruling were designed“ na str. 20, „did not expressly referred to“ na str. 21, „the issue of affirmative question“ na str. 22, „enrolment“ na str. 28, „Top Tem Percent Plan“ na str. 33, „respectful, rationale deliberation“ na str. 40.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z diplomové práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek, naplnění cíle apod.):

Celkově se jedná o diplomovou práci na poměrně zajímavé téma, která však již bylo často zpracováno. Mezi silné stránky patří především zajímavé analytické postřehy a podrobný rozbor konkrétních soudních rozhodnutí. Mezi slabé stránky lze zařadit nedostatečné teoretické ukotvení, nedostatečnou kritiku stávající literatury na dané téma a nedostatečně důkladnou redakční práci. Autor však dokázal zpracovat vývoj relevantní jurisprudence a určitým způsobem odpovědět na otázky v úvodu práce.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři):

Jaký je vztah mezi pozitivním právem a doktrínou originalismu?

Jaký je vztah přirozeného práva a doktríny pozitivní diskriminace?

Jakým způsobem reflektuje jurisprudence Nejvyššího soudu nejnovější sociologické poznatky ohledně konceptu rasy?

6. DOPORUČENÍ / NEDOPORUČENÍ K OBHAJOBĚ A NAVRHOVANÁ ZNÁMKA
(výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl):

Práci doporučuji k obhajobě a navrhuji známku dobře, kterou lze excelentní obhajobou a vyčerpávající odpovědí na všechny tři otázky zlepšit na velmi dobře.

Datum: 15.1.2014

Podpis: Kryštof Kozák